

3. Радченко О. В. Ціннісна система суспільства як механізм демократичного державотворення : монографія / Олександр Радченко. – Х. : Вид-во ХарРІНАДУ «Магістр», 2009. – 380 с.
4. Білоус О. Г. Глобалізація і безпека розвитку : монографія / О. Г. Білоус, Д. Г. Лук'яненко. – К. : КНЕУ, 2001. – 733 с.
5. Кіщенко Д. І. Публічне управління в Україні: становлення за європейськими стандартами / Д. І. Кіщенко, О. В. Долгальова // III Міжнар. науково-практ. інтернет-конференція. Березень, 2013. – УДК 35.071. – Режим доступу : http://mns2013.3dn.ru/publ/sekcija_1/publichne_upravlinnja_v_ukrajini_stanovlennja_za_evropejskimi_standartami/2-1-0-2
6. Вернудіна І.В. Особливості публічного управління в Україні: цивілізаційний поступ та сучасні виклики / І.В. Вернудіна // Публічне управління: шляхи розвитку : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 26 листоп. 2014 р.) : у 2 т. / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. – К. : НАДУ, 2014. – Т. 1. – 150 с.
7. Босак О. З. Становлення та розвиток системи публічного управління в Україні // Реформа публічного управління в Україні: виклики, стратегії, майбутнє : монографія / О. З. Босак / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; відп. ред. І. А. Грицяк. – К. : К.І.С., 2009. – 240 с.
8. Заграва Е. Глобалізація і нації : [Текст] / Е. Заграва. – К. : Фенікс, 2002. – 64 с.
9. Пелагеша Н. Україна у смислових війнах постмодерну: трансформація української національної ідентичності в умовах глобалізації : монографія / Н. Пелагеша. – К. : НІСД, 2008. – 288 с.
10. Пірен М. І. Етнополітика в Україні: соціо-психологічний аналіз : навч. посіб. / М. Пірен. – К. : Університет «Україна», 2007. – 408 с.

POLITICS OF THE STATE IN THE DIRECTION OF IMPROVING THE QUALITY OF LIFE OF THE POPULATION

*Nadiia Stovolos, PhD in Economics, Associate Professor
Sumy National Agrarian University*

The problems of quality of life and its level are the most relevant in the modern world. Our well-being depends on the appropriate policy in the society, which, in its turn, depends on the adequacy of the information and shows how fully the problems are covered in modern society. The direction and speed of other reforms in the country and, ultimately, politics and, consequently, economic stability and social status, largely depends on solving the problems of improving the standard of living. To solve these problems, a certain policy is required, in the context of which a person, his well-being, and, of course, physical and social health should be at the center. That is why all the changes, one way or another, can cause changes in the quality of life, cause great interest among representatives of various social structures.

The standard of living is a long-term concept, which is determined by the unity of its elements: man as a biological and spiritual being, as well as his life and the environment in which he lives. This means that the quality of life should include both aspects of a personal or social goal, as well as the characteristics that have subjective nature. Hence the definition of the concept of «quality of life», which underlies the development of a number of factors: the quality of life of a person (an individual or a community) is an estimated category of human life, and generalized parameters characteristic of all elements of his life: health, vital activity and living conditions in relation to some objective or subjective standard.

Thus, the quality of life is determined by the ability to live in the society of its social groups, individual citizens, and the relevant characteristics of the process, resources, conditions and results of their lives for the public good of needs, values and goals. Quality of life, manifested subjective content of people themselves and their lives, as well as aspects of the goal related to the life of each person as a valuable biological, psychological and social phenomenon.

In determining the quality of life, there are two types of indicators: objective and subjective.

Researches give us an understanding that such an economic category as «the quality of life of the population» can be defined as «a generalized assessment of the totality of characteristics of the living conditions of the population» formed in mass consciousness. These characteristics are examined with the help of certain integral properties of the quality of life:

- socialization: the ability to form and preserve families, the level of education and qualifications;
- welfare;
- social security reflects working conditions, social provision and social protection, property and physical security;
- living conditions of the population;
- the quality of the environment;
- natural and climatic conditions characterized;
- access to telecommunications and information infrastructures.

Social research is currently a technological tool that allows, through private perspectives and judgments of a person, to define «pain points» in social infrastructure, determining the ways to overcome them.

The quality of life of people is affected by the state policy of managing economic processes. At the current stage, the state is taking a number of steps to improve the quality of life, which already gives other results in the context of improving people's well-being and fighting poverty.

At the same time, social security is one of the few industries where volumes are constantly expanding, and which unite a significant part of society, constantly expanding the range of issues within their competence.

Steps aimed at improving the quality of life of people should be purposeful and divided. The principle of targeting implies a system of social protection, which concentrates public resources on providing assistance to the most vulnerable segments of the population, regardless of their belonging to any category. A differentiated approach to determining the types of social support depending on the material situation, age, degree of ability to work, and other specific life circumstances will allow to help those citizens who really need state assistance.

ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНОЇ НЕРІВНОСТІ В УКРАЇНІ: НАПРЯМИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

В.Л. Танцюра

*Інститут демографії та соціальних досліджень
імені М.В. Птухи НАН України, м. Київ*

Соціальна нерівність в Україні набула надзвичайно великих масштабів, що загрожують національній безпеці країни. В державі існують умови для необмеженого збагачення окремих верств населення, що не може негативно вплинути на погіршення фінансового становища решти населення країни, а відтак обумовити прояви соціального невдоволення та напруги. Великі статки олігархічних прошарків по суті визначають деформації в механізмі перерозподілу новоствореної вартості, акумулюючи фінансові ресурси у власних інтересах та перешкоджаючи тим самим формуванню середнього класу в країні. В Україні ступінь соціальної нерівності не має аналогів серед східноєвропейських країн, внаслідок активного перерозподілу національного багатства на користь високодохідних груп на тлі скорочення частки доходів та можливостей самореалізації найбідніших верств населення. Набуло небачених масштабів (за європейськими мірками) злиття влади і бізнесу.

За результатами останніх соціологічних опитувань, лише 2 % дорослого населення України вважають себе заможними, до 40 % – середнім класом, а решта – 58 % само ідентифікують себе як бідні. Водночас 97 % респондентів вважають, що в Україні занадто велика різниця в доходах громадян; 89 % вважають, що уряд зобов'язаний зменшити цю різницю [1]. Соціальна нерівність населення має великі негативні наслідки, серед яких одним із головних є втрата людського потенціалу країни у всіх ключових сферах економіки, освіти, охорони здоров'я. Така ситуація не лише негативно позначається на поточній соціально-економічній ситуації, а й є перешкодою для подальшого сталого розвитку суспільства. Особливої гостроти ця проблема набуває, якщо зважати на сучасні процеси формування постіндустріального суспільства. Так, за висновками фахівців ООН, якщо декілька десятиліть тому конкурентні переваги були у країн з багатими природними ресурсами, капіталами, то сьогодні економічне зростання на 64 % залежить від людського і соціального потенціалу, від природних ресурсів на – 20 %, від капіталу – на 16 % [2]. Тому проблема соціальної нерівності і сприяння сталому розвитку людського капіталу є однією з найголовніших для сучасної України. Від її розв'язання значною мірою залежить успішність подальшого соціально-економічного розвитку країни.

Для подолання проблеми соціальної нерівності в Україні, пропонуються наступні практичні кроки:

Інституціональні зміни. Активізація впровадження непрямих методів контролю за видатками на усіх рівнях управління; посилення контролю за виконанням та дотриманням норм чинного законодавства. Подальший розвиток і використання можливостей публічно-приватного партнерства, що передбачає встановлення довгострокових відносин між суб'єктами центральної або місцевої влади та підприємствами, громадськими об'єднаннями з приводу вирішення важливих для усього суспільства соціально-економічних проблем. Подальша дерегуляція функціонування бізнесу. Використання ефективних механізмів захисту прав інвесторів. Досягнення узгодженості важелів господарського механізму з реформуванням трудової сфери, положеннями Господарського, Податкового, Бюджетного,